

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 19. Duæ puellæ fugâ à captivitate clabuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Incarnationis oppidum, ingeniosè sanè, & ad Indorum genium accomodatè. Ubi convenère advenæ, drama statim datum, cujus argumentum celebrandi centenarii consilium fuit. Ex scena ad deambulationem itum, quæ spectacula præbuit non illaudatæ inventionis: nam ex improvîso Polychronius Gygas, enormis magnitudinis, promissâ barbâ, & canâ cæsarie, centenarium repræsentans, centum secum pueros trahebat, variis coloribus pictos, multiplici dissimilitudine Societatis officia significantes, & in laudes Polychronii modulatim subinde prorumpentes. Aliquantulum progressis, armentum centum bouum, non sine symbolo, occurrit. Deinde per centum arcus triumphales, emblematis conspicuos, ad templum processum est; in cujus limine centum panes oblatis sunt: ara princeps centum luminibus conspicua erat, & his omnibus præfixa Societatis centum encomia. Suprà templi valvas tres statuæ visebantur: media Societatem, collaterales Sapientiam, Pietatemque præferebant, cum hac Epigraphe: *Centenaria Societas triumphat, Pietate duce, Sapientia comite.* Inter cætera, Latina Oratio omnium plausum consequuta est, cujus synopsis hæc fuit. Sex Generales Societatis laudati, prærogativa ejusdem & insignia facinora explicata: spolia de hæresi, infidelitate, & impietate reportata, ostensa; Christi in Societatem favores exhibiti. Ingens deinde currus triumphalis productus, quem sex monstra ducebant. Currui infidebant Societatis Heroës. Triumpho applaudebant Pontifices, Cæsares, Reges, populi, & etiam Cælitæ. Quatuor rotæ vota quatuor, aurigæ Generales, Societas veste candidâ puritatem intentionis ob quæsitam majorem Dei gloriam designans, in suprema currus parte ferebatur: cui obviam, tanquàm sponsæ, processit Christus Matre comite. Finem drama imposuit felicitatis futuræ prognosticon. Hæc de ludis satis.

CAPUT
XVIII.
Conjugum
felix trans-
fugium.

Barbara se-
mina pias.

AD Urvaicam pergebant Mbororeenses, Christophoro Altamirano adnitate, utilitatem facere, multis è fugâ retractis, aut ad oppidum ex paganismo reductis. Inter alios multos non tacendus mihi est Mbororeensis Indus, qui adhortante Niezuvio, insigni præstigiatore, & Rochi Gonsalvii necis machinatore, ab Christianâ religione ad avitos ritus transfugerat, uxore & liberis ad Niezuviu secum tractis. Niezuvius, ut perfugam indissolubiliter irretiret, multas pellices attribuerat, quibus ne prohibitu abuteretur, fecere Mamalucorum incursiones, Niezuvianos asseclas continuo infestantes. Cùmque propè esset, ut ab prædonibus turpis desertor caperetur, septem vulneribus confossus, ex eorum manibus sese proripuit, & fugâ ad nos postliminiò directâ, salutem animi corporisque invenit. Tantæ felicitatis præcipua causa post Deum uxor fuit, quæ toto quinquennio, invito animo fugientem maritum comitata, nullo die omiserat globulos Marianos orando percurrere, Superùm Reginam flagitans, ne se, maritumque, sine Christianorum subsidiis ex hac vita migrare permetteret. Quod ut efficacius ab afflictorum Matre impetraret, spondebat se fidem maritalem servaturam; quod in tanta vivendi licentia non caret heroicâ laude. Audita fuere ab Misericordiæ Matre pia mulieris postulata, quæ ab Mamalucis toto anno investigata inveniri nusquàm potuit; & quamvis sæpè febricitaret, ferè semper tamen in periculis sentiebat cælitus sibi vires augeri, quibus in abdita sylvarum profugeret, latronum cupidinem eludens. Tandem post varios casus ad Mbororeum delata, & paulò post ultimis Sacramentis munita, non sine spe salutis animam exhalavit. Antè mortem Sociis affirmavit, ejus Sancti nomen schedulæ inscriptum, quòd antequàm cum marito fugeret, in fortem menstruam pro more Marianorum mancipiorum ex urna eduxerat, toto quinquennio tanquàm sacrum amuletum gestasse, & in quovis periculo deprompsisse, opemque ab Sancto petiisse, nunquàm frustrato eventu. Sed aliud sub jocio multò memorabilius.

CAPUT
XIX
Dux puellæ
fugæ è ca-
ptivitate
elabuntur.

PERFIDA prædonum phalanx maximè reluctantes puellas sorores, tredecennem unam, alteram decennem, in servitum trahebant. Illa, quòd fugam meditari videretur, flagris bis immaniter cæsa, colloque revincta, injustos dominos sequi coacta est; donec centum à patria leucis, cùm jam retrogredi non posse cre-

deretur,

deretur, vinculis soluta, ad escas sylvestres quærendas cum aliis captivis, deficiente viatico, ire permilla est. Puellæ hac specie libertatis inescatæ, & insuper infame servitium detestatæ, in mentem venit, benè se facturam, si de fugâ cogitaret. Unica fororcula inter prædones relicta conceptum fugæ desiderium perturbabat; dumque animo pensitaret quid sibi conducibilius foret, an sui solius libertas, an fororis in captivitate confortium; hanc videt ad pabulandum etiam emissam rectâ ad se venire, communicatoque consilio, ambæ per ingentem inanemque centum leucarum solitudinem, tygribus & feris panè tantum perviam, densis nemoribus per intervalla horridam, adolescente uno utriusque nepote (qui se illis ita instigante Deo conjunctum venerat) comitante, fugam è vestigio arripuerunt. Noctu incedebant, nocturni horrores, quàm diurni caloris patientiores. Ab trito itinere consultò deflectebant, ne prædones vestigia sua telegentes è fuga revocarent. Solent Gualachi, Indorum ferocissimi, per hæc deserta loca aut venando, aut latrocinando excurrere, quorum manus noctu silendo progredientes feliciter evasere. Post pauculos dies radicibus ignotis & tenerioribus arborum foliis victitandum illis fuit. Post mensem integrum ad Urvaicam tandem vitibus defectissimi pervenere, in cujus littore cymbam reperere non multò magis quàm trium capacem, rimas undequaque agentem; quibus pingui limo obductis, sine remo & velo, sine gubernaculo & duce, se secundo flumine labi permisere. Processerant aliquantulum, quando alteram cymbam longè vident adverso fluvio totis remis ascendere, cujus gubernator ambarum fororum pater erat, qui paulò antequàm hæc contingerent cum uxore & filiis ex eadem servitute Mbororeum transfugerat, & gratiæ baptismalis factus particeps alios jam, ut ejusdem boni consortes fierent, cum Apostolicis excursoribus per diversa loca repentinus animarum indagator investigabat. Puellæ cymbam hanc Mamalucorum esse arbitantes à fluminis cursu declinavere, & manibus pro palmulis utentes, patris manus, quem maximè quæritabant, in littorales sylvas dilapsæ, evitare: Mbororensibus, & ambarum patre, diu quæsitâ prædâ frustratis, eò unde venerant redire coactis. Sed fugientes puellæ in alterum ejusdem consilii excursorum manipulum paulò post incurere, à quibus se non gravatè portari concedentes, eo temporis momento Mbororeum ingressæ sunt, quò earum pater ex utili licitaque piratica redibat: qui ut filias & nepotem vidit, agnovitque, uberrimè primùm flere, deinde carissimum ternionem expansis ulnis amplecti, tantâ teneritudine, tantaque gestientis animi significatione, cœpit, ut omnes incolas ad rei novitatem acciverit: inter quos utrarumque puellarum mater accurrens, nescia suæ felicitatis, ut coram se perspexit, quas sine dubitatione hostium prædam esse noverat, diu sibi credere noluit; donec palpsans & oculos fricans, somniique suspensionem deponens, supra quàm dici potest tenerimè filias ab se genitas amplexa est. Nec fratres minori alacritate sorores exceperunt; omnibus simul insperatissimo occursum attonitis. Nostri Patres advenas ad templum doctrinâ & moribus Christianis imbutos, non diu post solemnè pompâ Baptismo initiavere. Denique parentes in grati animi testimonium carissima pignora MARIÆ Cœli Reginae, afflictorum alylo, conceptis piisque verbis dedicavere.

*De fugâ de-
liberant.*

*Cymbam re-
periunt.*

*Ab patre suo
declinant.*

*Et ab matre
sua agno-
scentur.*

*Baptizan-
tur.*

CAPIT
XX.
Neophyto-
rum vexato-
res casti-
gantur.

*Perfidia præ-
mium.*

POTENS Urvaicæ Casiquius Religioni Christianæ, adeoque Societati infensus, amicitiam cum prædonibus idè iniverat, ut utrique noceret; & eò processerat odium, ut aliquoties perforarit navim, in qua navigabat, multis è popularibus suis per summam perfidiam prædonibus traditis. Mamaluci, injustæ utilitati velificantes, in incitamentum continuandæ perfidiæ hominem inani potestatis titulo rotius Urvaicæ, circumfluentiumque fluminum dominatorem, tradito ducali baculo, suâ, hoc est nullâ, autoritate, acclamavere: qui umbratili dignitate ferox, per plures annos ingentibus damnis Neophytorum nostrorum finibus illatis, non parùm rem Mamalucorum auxit. Donec tandem, exigui perfidiæ pretii pertæsus, turpi amicitiae nuncium remittens, cum fidissimis satellitibus fugam capefferet: è qua retractum, proditorisque suspicione insimulatum, & nequicquam antiqua servitia obrudentem, Mamaluci obruncarunt; dæmonum more, qui obsequia

sibi